

ASTRONOMY IN THE MEDIA IN SERBIA

V. TRAJKOVSKA

*Astronomical Observatory, Volgina 7, 11060 Belgrade, Serbia
E-mail vtrajkovska@aob.bg.ac.rs*

Abstract. A notice of astronomy related media contents is given. One finds the contemporary media to have a significant share in the popularization of astronomy, which is primarily directed to a younger population. Also, the author wants to indicate some incorrectness in dissemination and popularization of scientific facts from the history of astronomical science.

1. INTRODUCTION

The media expansion has emphasized their important role in the public outreach. In a number of TV shows and columns in various media (newspapers, radio and TV programs) astronomical topics have been the subject, which has contributed significantly to popularizing astronomy as a science.

2. MEDIA AND ASTRONOMY

Texts with astronomical contents can be found in almost all news media (usually in Blic, Politika, Večernje novosti, Danas, Dnevnik, Glas javnosti, Press, ALO, 24 Sata, etc.), and also in the programs of the radio and TV stations (RTS (Serbian Broadcasting Corporation), RTV Studio B, RTV, TV B92, Prva srpska televizija, TV Pink, Happy TV, TV Metropolis, TV Enter, Art, etc.), as well as local radio and TV stations throughout Serbia. Occasionally, contributions and interviews concerning sensational astronomical events and phenomena, causing particular interest in the public such as the impact of comet Shoemaker-Levy on Jupiter (1994), Venus transit across the Sun disc, recent research on black holes and quasars, etc., as well as astrobiology and modern cosmological theories have appeared.

At the RTS (Serbian Broadcasting Corporation), within the Science Editorial, which was officially formed in 1970, there are also programs of serial character, in which the relevant events and discoveries from the world of astronomy and astrophysics are presented (Context 21, Café Scientifique, One Step to Science, Modern World, Encyclopedia, Horizons, 30 Days in Science). There were also a few memorable shows in the past few years: Café Scientifique – Dark Side of the Universe, 2008; Café Scientifique – CERN’s Journey to the Center of Matter, 2010; World Challenge – CERN, 2010; Café Scientifique – Hazards of the Solar System, 2012; Café Scientifique – Black Hole, 2012. Also, a few years ago (2006) at the TV Studio B an interesting series on cosmology was presented.

The School Desk of RTS has also broadcast a program with astronomical contents directed first of all to the population of pupils. The serial program ”Café Scientifique” conceived so to have an interactive character, where young participants ask questions interested to them and concerning the topic of the show. There has been some magazines for young population with pages exclusively devoted to astronomy (Fig. 1).

Kekec 1. 9. 1960.

АСТРОНОМСКЕ ПОЈАВЕ ЗА ЛИХ. 1960

Иванко Трајковић Златко Милић Златко
Сунца обилазиће Сунца Месеца Мес.

	4 м	4 м	4 м	4 м	4 м
Дубљина	8,23	13,18	18,00	15 47	0 21
Дубина	5,17	13,17	18,24	15 41	0 20
Висина	5 0	13,15	18,15	15 30	0 11
Сирчино	5 8	13,13	18,22	15 20	0 22
Тисотрај	5 8	13 9	18,17	15 18	0 22
Скопје	5 0	13 8	18 8	15 0	0 13

Месец је 28. VIII у 20 ч 33 м био у првој четврти. Његов сјај у подневској фази четири дана пре пуног Месеца, и његова положба у Млечном Путу не дозвољава дае да тражио за изгледом њених сазвездја. Појма ћемо од Месеца да видимо неке сазвездја, а неке објекте у овој сазвезди.

Сазвезђе Стрелца заузима део неба између Месеца и Јупитера. На западу Стрелца обилазиће са сазвездјама Скорпије, а на истоку му је први сунца Јаран, сазвезђе без звезданих звезда.

У Стрелцу је већ појавило месец планета Сатурн. За слободно око Сатурн личи на звезду, тространу најјачињу, у којој Сатурн лежи на различитим од звезда по његовој путу се налази Јупитер од Месеца на месту ознаке „С“ на сазвезди Скорпије, и што његова сјајност не трајаће.

Сатурн представља веома лепо сјај и у његовој астрономској дубини око поврхана бар 20 до 30 пута. Окретни диск планете је изостао изокосним екватором који као да лежи око његовог екватора. Точковима са њених урбаних тачака да је њен прстен састављен од три основна прстена различитог сјајности од којих је један чак и полупрозрачан! Међутим, објектима сјајности овог Сатурновог урбана је доста јавностава. Прстен није једно чврсто тело већ је изостао броја малих честица и камида, сличан метеорском тештању, које круже око Сатурна као некако сферичних саставља. Како нису сви слојеви прстена сферично густо испуњени честицама, не одбијају у истој мери Сатурну светлост те нису исте сјаја, а за звезда у далекој по удаљени небу представљају покретљиву тачку. Сатурн је по величини други планета у Сатурновом систему. Трикутје је удаљен од нас 1416 милиона Км. Већина је прено црне топе.

Главна звезда Стрелца налази се право лево од Месеца до Сатурна про дужице на југозапад још једном за пет дужица. Сазвезђе постојећина је успостављено да најјачињенија део Млечног Пута, сјајности наше галаксије, али је била у правцу сазвездја Стрелца. Она прелива неба обилази звезданим облацима и међузвезданом материјом. Низ звезданих јата и гасовитих маглова се могу погледати малим астрономским дубиницом.

Припокоша сјаја даје распоред планетних звезда сазвездја Стрелца. Месец,

Сатурн (означа са словом „С“, неких звезданих јата (кружице) и трију планетних сјаја (означа са словима М 17, М 20, М 4) са њиховим фотографијом. Све ове малине су објекти међузвездане материје на удаљенима од 3000 до 4000 светлосних година који, будући у близини неких сјајних звезда, своје сјајности привлаче њих звезда. По величини су још да светлост путује око 30 година са јарким њиховом зрака на други.

Сазвезђе Стрелца је веома боронична Сунца. Код Сунца буре неће са правцу између маглова М 4 и М 20, рећи ћемо да спрече зма.

Из Астрономског друштва
Губер Војводине

Figure 1: Astronomy in the magazine "Kekec" for the youngest from 1960.

Figure 2: Collage of the newspaper articles on astronomy.

Astronomy popularization among pupils has contributed to organizing contests in this discipline on equal levels with contests in mathematics and physics.

Staff members of the Belgrade Astronomical Observatory, as well as those from the Public Observatory, have mostly cooperated with the media, presenting current issues and interesting information (contents) on astronomy. Some of them have had author shows on radio and TV. The Public Observatory of Belgrade, where Astronomical Society "Rudjer Bošković" works, regularly reports the media on its activities, on free courses for citizens, on Belgrade Astronomical Weekend, Summer Schools of Astronomy and Summer Astronomical Meeting, various lectures in the Planetaria, the beginning of the seasons, and the many other events related to astronomy (Fig. 2). A complementary role in popularizing astronomical contents through the media have the Association of Astronomical Societies and Astronomical Sections of Vojvodina and the amateur astronomical associations of Serbia, which were founded in 2010 (Atanacković, 2012).

Modern media present the contents, also, on their websites, so that articles and news in astronomy can be reached via the Internet. Note that a large number of articles with the astronomical contents can be found in the Science section of www.b92.net site, since 2005. Also, on many other web pages, especially on the sites of amateur astronomical societies (their number in Serbia is presently 20) there is information, which contributes to the popularization of astronomy and related sciences among the younger population.

The author also wants to indicate a case of incorrect dissemination and popularization of results from astronomy and related sciences in the media, where there is an attempt to present Milutin Milanković as the sole author of the calendar, although

he only changed the intercalation rule in the calendar of Maksim Trpković, which originates from the basis of this calendar (see: Milanković, 1923; Simovljević, 1996; Kečkić, 2001).

3. CONCLUSION

After examining the current material, we can say that the presence of astronomical contents in media is satisfactory. Modern media has an essential influence on informing and educating the general population, and greatly contribute to the dissemination of astronomy. Therefore, it is necessary that information is spread with responsibility following the truth and based on scientific arguments.

ACKNOWLEDGEMENTS. The author would like to thank the Science Editorial and School Desk of RTS (Serbian Broadcasting Corporation) for the obtained data of the relevant contributions, as well as the AS "Rudjer Bošković" and its secretary Mr. Milan Jeličić for obtaining access to the work diary and copies of newspaper articles on astronomy. This research has been supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia through the Project No. 179048.

References

- Atanacković, O.: 2012, Publ. Astron. Obs. Belgrade, **91**, 273-284.
Kečkić, J. D.: 2001, *Phlogiston*, **11**, 47-75.
Milanković, M.: 1923, *Reforma julijanskog kalendara*, edition SKANU, Beograd
Simovljević, J. L. : 1996, *Glas SANU*, CCCLXXXI, Department of Mathematics and Natural Sciences **58**, 1-9.